

ЗВІТ

Міжнародної науково-практичної конференції
«Земельні відносини в контексті просторового розвитку територій»,
присвячена 75-річчю факультету землевпорядкування та туризму
04-06 жовтня 2022 року

Львівський національний університет природокористування, м. Дубляни

Міжнародну науково-практичну конференцію «Земельні відносини у контексті просторового розвитку територій», присвячену 75-річчю факультету землевпорядкування та туризму, проведено в рамках XXIII Міжнародного науково-практичного форуму «Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій». В умовах воєнного стану конференція була проведена в онлайн форматі. Захід став дієвим науково-комунікативним майданчиком, який поєднав науковців, викладачів, аспірантів, провідних фахівців, об'єднавши учасників як з України так і зарубіжних країн (Польщі, Латвії, Литви, Молдови).

Учасниками конференції були представники:

- ✓ Люблінського природничого університет, Польща (д. т. н., П. Лень);
- ✓ Ярославської державної вищої технічно-економічної школи ім. Броніслава Маркевича, Польща (д. т. н. К. Матковська, д. т. н. М. Банас);
- ✓ Латвійського університету природничих наук і технологій, Латвія (д. т. н. А. Целмс);
- ✓ Університету Вітовта Великого, Литва (д. т. н. В. Гурскієне, д. т. н. А. Алекнавичюс);
- ✓ Каунаського університету прикладних наук, Литва (В. Урбанавічус);
- ✓ Технічного університету Молдови, Республіка Молдова (д. т. н. Е. Зубко);
- ✓ Національного університету біоресурсів і природокористування України (д. е. н. Т. Євсюков, к. е. н. І. Колганова, к. е. н. Л. Гунько, аспірант А. Денисюк, магістр В. Гузь, магістр О. Голенко);
- ✓ Державного біотехнологічного університету (д. е. н. І. Кошкалда, к. е. н. О. Домбровська,);
- ✓ Миколаївського національного аграрного університету (д. е. н. А. Попов);
- ✓ Національного авіаційного університету (д. е. н. В. Горьовий, к. е. н. Р. Третьак);
- ✓ Інституту землекористування НААН України (к. е. н. Р. Харитоненко, фахівець М. Братінова);
- ✓ Чорноморського національного університет імені Петра Могили (д. е. н. О. Лазарева, старший викладач А. Мась, магістр А. Горгоц, магістр В. Гориславська, магістр М. Кузнєцова);
- ✓ Криворізького національного університету (д. т. н. О. Куліковська);
- ✓ Національного університету «Львівська політехніка» (к. т. н. М. Маланчук);

- ✓ Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (д. е. н. Г. Шарий, к. т. н. С. Нестеренко, старший викладач Т. Одарюк, магістр І. Палій);
- ✓ Білоцерківського національного аграрного університету (д. е. н. А. Третяк, к. е. н. Т. Прядка);
- ✓ Сумського національного аграрного університету (д. е. н. В. Третяк, к. б. н. Ю. Скляр, к. е. н. Н. Капінос);
- ✓ ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України» (д. е. н. І. Сторонянська, к. е. н. І. Залуцький);
- ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» (к. е. н. Н. Третяк);
- ✓ Одеського державного аграрного університету (к. е. н., Т. Мовчан, старший викладач Лідія Смоленська, старший викладач О. Пансюк);
- ✓ Уманського національного університету садівництва (д. геогр. н. Ю. Кисельов, к. е. н. П. Боровик);
- ✓ Національного університету водного господарства та природокористування (к. т. н. С. Остапчук, к. т. н. О. Остапчук);
- ✓ Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (к. б. н. Н. Гальченко);
- ✓ Херсонського державного аграрно-економічного університету (д. е. н. Ю. Яремко, д. е. н. Н. Дудяк);
- ✓ Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» (д. е. н. І. Ясінецька, к. с.- г. н. Т. Кушнірук, к. с.-г. н. О. Петрище, к. е. н. Ю. Лобунько, асистент В. Додурич);
- ✓ Тлумацького фахового коледжу Львівського національного університету природокористування (старший викладач Л. Крижанівська);
- ✓ Івано-Франківського коледжу Львівського національного університету природокористування (О. Бодак);
- ✓ Стрийського коледжу Львівського національного університету природокористування (Л. Остафінська, Н. Бабій);
- ✓ Львівського коледжу Львівського національного університету природокористування (к. е. н. Є. Лавейкіна, О. Виткович, Г. Бабій);
- ✓ ВСП «Бучацький фаховий коледж ЗВО «Подільський державний університет» (к. е. н. Л. Пендзей);
- ✓ викладачі та аспіранти факультету землевпорядкування та туризму ЛНУП.

Під час роботи конференції заслухано 26 доповідей, присвячених питанням управління земельними ресурсами, планування використання земель, адміністрування землекористування, кадастру та оцінки земель, охорони та рекультивації земель, консолідації земель, ринковому обігу земель сільськогосподарського призначення, геодезичного та картографічного забезпечення землеустрою.

Конференцію розпочала декан факультету землевпорядкування та туризму Н. Стойко із доповіддю «Землевпорядній науці у Львівському національному університеті природокористування 75 років», в якій розкрила особливості

наукової школи землевпорядкування у Львівському національному університеті природокористування, проаналізувавши основні напрями досліджень цієї школи, виокремивши наукові здобутки її засновників та послідовників. Також було окреслено основні напрями наукової роботи на факультеті відповідно до сучасних тенденцій розвитку земельних відносин в Україні у контексті просторового розвитку територій.

А. Третяк у своїй доповіді «Підсумки річного функціонування ринку земельних ділянок власників земельних часток (паїв)» відзначив, що перший рік функціонування сільськогосподарського сегменту земельного ринку в Україні засвідчив наявність цілої низки інституціональних проблем, а саме: 1) землевпорядна невідповідність землекористування сільськогосподарських підприємств до 2-го етапу реформування – капіталізації землекористування; 2) відсутність інформації на регіональному та місцевому рівнях про пропозиції земельних ділянок та умов реалізації переважного права; 3) відсутність інформації про експертну грошову оцінку для порівняння з ціною продажу земельних ділянок; 4) відсутність контролю за розмірами земельної власності в 1-их руках.

Н. Гальченко, доповідаючи про просторовий розподіл національних природних парків України, відзначила, що вони розміщені не рівномірно по Україні та не з'єднані в єдину систему природних територій у вигляді екологічної мережі. Незважаючи на те, що національні природні парки перебувають під охороною держави і контролюються відповідними екологічними структурами, їх території часто забудовуються та використовуються не за цільовим призначенням. Це, перш за все викликано відсутністю належної землевпорядної документації. Тому в майбутніх планах просторового розвитку територіальних громад надзвичайно важливо враховувати ці проблеми та вирішувати їх у комплексі з іншими завданнями планування землекористування.

І. Залуцький у доповіді «Інституційно-правові аспекти просторового планування розвитку громад в Україні» зазначив, що реформування адміністративно-територіального устрою держави й зовнішньополітичні обставини посилюють необхідність розвитку економічної, соціально-культурної, інфраструктурної зв'язаності та інтегрованості на національному, регіональному і місцевому рівнях, приділяючи велику увагу методології та практиці просторового розвитку, які вже засвідчили ефективність у багатьох країнах світу. Просторовий розвиток потрібно розглядати як упорядкований і спрямований на оптимізацію просторових змін процес управління елементами і зв'язками конкретних територій на основі повноцінного визначення, синергетичного використання та якісного збереження їх просторово диверсифікованих особливостей. З огляду на перспективу повоєнного відновлення України цілеспрямоване формування інституційно-правового забезпечення національної політики в сфері збалансованого просторового розвитку сприятиме наближенню України до повноправного членства в Європейському Союзі на засадах європейських стандартів розвитку.

В. Гурскієне представила результати досліджень щодо прогнозування змін у сільськогосподарських холдингах та фермерських господарствах Литви упродовж 2012-2030 років. У ході дослідження проаналізовано, як змінилися площі сільськогосподарських угідь, агрохолдингів і фермерських господарств у Литві в 2012-2022 роках, і який прогноз зміни цих площ можливий до 2030 року. Актуальність таких досліджень полягає в тому, що раціональне використання земель, придатних для ведення сільськогосподарської діяльності, є надважливим, оскільки як зміна клімату, так і несприятлива політична ситуація у Східній Європі в деяких країнах погіршують умови продовольчої безпеки. Тому при здійсненні територіального планування та прогнозуванні змін у землекористуванні актуально робити прогнози про те, які земельні ресурси є в наявності та як може змінитись їх використання у майбутньому.

І. Рій представив результати порівняльного дослідження методів геометричного нівелювання цифровим нівеліром та тригонометричного нівелювання електронним тахеометром та зазначив, що сучасні електронні прилади для тригонометричного нівелювання не поступаються за точністю приладам для геометричного нівелювання. Результати досліджень показали, що виконуючи тригонометричне нівелювання електронними тахеометрами можна досягти точність геометричного нівелювання III класу, при цьому виконати тригонометричне нівелювання можна в 2 рази швидше, ніж такого класу геометричне.

Актуальні питання землеустрою, планування землекористування та управління земельними ресурсами на місцевому рівні в своїх доповідях висвітлили Г. Шарий, Р. Третьак, А. Попов, М. Богіра, Б. Народовий, А. Мась. Про підходи до удосконалення кадастрової системи в Республіці Молдова розповів Є. Зубко.

Також під час конференції обговорювались питання підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Геодезія та землеустрій» усіх рівнів, зокрема акцентувалась увага на: анкетуванні як способі визначення проблем в освітньому процесі за спеціальністю «Геодезія та землеустрій» (Ю. Яремко, Н. Дудяк); підготовці фахівців при навчанні у Литві та Німеччині за програмою подвійних дипломів (І. Кошкалда, В. Гурскієне, М. Маланчук); удосконаленні освітніх програм в напрямі нових підходів до просторового планування територій (А. Третьак, П. Колодій, Р. Таратула, Т. Мовчан).

Результати конференції свідчать, що в існуючій ситуації, коли країна перебуває в умовах воєнного стану, необхідно сконцентрувати зусилля задля вироблення дієвих підходів до використання земель для запобігання, перш за все, продовольчій та екологічній катастрофі.

Активна наукова дискусія серед учасників та обговорення розглянутих питань свідчить про актуальність тематики конференції.

За результатами науково-практичної конференції прийнято ухвалу:

1. Звернутися до Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру з проханням удосконалити нормативно-правову базу землеустрою та кадастру відповідно до змін деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель. Зокрема, у частині

узгодження земельпорядної та містобудівної документації при складанні комплексного плану просторового розвитку території громади.

2. Звернутися до Міністерства освіти і науки України із пропозиціями:
 - 2.1. Удосконалити стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня спеціальності 193 Геодезія та землеустрій із врахуванням функцій землеустрою, визначених законодавством України, а також врахувати ці функції при складанні стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня спеціальності 193 Геодезія та землеустрій.
 - 2.2. Створити при МОН України Міжгалузеву методичну раду для розгляду стандартів і освітніх програм.
3. Продовжувати спільну наукову діяльність між навчальними закладами зарубіжних країн та України, сприяючи розвитку нових та перспективних напрямків наукової співпраці, впровадженню різних форм кооперації через проведення спільних наукових заходів і досліджень, написання наукових статей, розробки спільних проєктів для отримання грантів.
4. Розширити коло наукових досліджень у сфері відновлення земель, враховуючи досвід зарубіжних країн з питань виникнення надзвичайних ситуацій як антропогенного так і природного походження.
5. Співпрацювати із Програмою USAID з аграрного і сільського розвитку (АГРО) для розробки та реалізації пропозицій стосовно просторового планування розвитку територій громад під час війни та у післявоєнний час.
6. Враховуючи високий рівень і зацікавленість до проведення науково-практичної конференції «Земельні відносини у контексті просторового розвитку територій» вважати за необхідне продовжувати практику проведення таких конференцій у ЛНУП, і запланувати всеукраїнську конференцію на квітень 2023 року.